

Lót leányainak a bűne

2008. October 13.

Igehirdetés, Hajmáskér, 2008. 10. 12.

Istenünk, mennyei Édes Atyánk! Életünk minden gondjában és bajában Te biztosítod nekünk a kivezető utat. Te látod a mi szívünket, a mi lelkünket, a mi hitünket és a mi kétségeinket, s mindennel együtt újra meg újra gyámolálul szegődés népednek, megtanítasz minket arra, hogy a Te kegyelmedből, a Te erőd által mindig van számunkra menekülés, kiút. Mindenség Istene, segíts minket, hogy mi tudjunk épp ezért hűségesek maradni Hozzád. Add nekünk a Te Szent Lelkedet, hogy segítségével megérthessük hozzánk szóló szavad, s legyünk hűséges gyermekeid a Jézus Krisztus által. Ámen.

Így szól hozzánk Istennek Igéje Mózes 1. könyvéből, az 1. könyv 19. részéből, a 30.-tól a 38.-ig terjedő versekből:

Lót fölment Cóarból, és letelepedett két leányával együtt a hegyen, mert félt Cóarban lakni. Egy barlangban lakott két leányával együtt. Egyszer a nagyobbik leánya ezt mondta a kisebbiknek: Apánk öreg, és nincs ezen a földön férfi, aki hozzánk bejönne az egész föld szokása szerint. Gyere, itassuk le apánkat borral, háljunk vele, és támasszunk apánktól utódot. Leitatták tehát az apjukat borral még azon az éjszakán, és bement a nagyobbik, és az apjával hált. Lót pedig mit sem tudott leánya lefekvéséről és fölkeléséről. Másnap azt mondta a nagyobbik a kisebbiknek: A múlt éjjel én háltam az apámmal. Itassuk le borral ma éjjel is, és menj be te, hálj vele, hogy utódot támasszunk apánktól. Azon az éjszakán is leitatták az apjukat borral, és a kisebbik is vele hált. Lót pedig mit sem tudott leánya lefekvéséről és fölkeléséről. Így esett teherbe Lót mindkét leánya az apjától. A nagyobbik fiút szült, és Móábnak nevezte el. Ő a mai Móáb ősatyja. A kisebbik is fiút szült, és Ben-Amminak nevezte el. Ő a mai Ammón fiainak az ősatyja. (1Móz 19,30-38)

Kedves Testvéreim, szokatlan történet. S biztos, hogy sok ember él a földön, aki el sem tudja képzelni, hogy a Bibliában leírásra kerül egy vérfertőzés. S mégpedig egy olyan ember családjában, mint Ábrahám. Mégpedig egy olyan emberrel, mint Lót. Hiszen tudjuk, Lót ott élt Sodoma városában, és amikor Isten angyalai meglátogatták azt a várost, és a népnek tetszettek ezek az angyali kinézetű férfiak, és fajtalankodni akartak velük, akkor ez a Lót a saját lányait ajánlotta volna fel. Azt mondja, hogy van két szűz lányom, inkább őt vigyék ki, inkább őket becstelenítsétek meg, csak a vendégeim, csak az Isten küldöttei maradjanak megvédvé. Lót védi a lányait, erkölcsösen neveli, szereti őket – és mégis. Mondjuk így, hogy a legjobb családban történik a tragédia. Ott, ahol senki elképzelni se tudná.

Persze, ugye nem önmagában való ez a tragédia, hanem az események láncolata vezet el ideig. Kezdődik azzal, hogy Lótnak menekülnie kell, és mivel nem hallgat az angyalra idejében, mivel nem hallgatja meg a tanácsot, csak a pusztá életét mentheti. Elmenekül ő, menekül a két lánya, de vejei, akik kinevetik, akik nem veszik komolyan, ott halnak meg Sodoma városában, felesége, aki visszatekint, a családi tűzhely őrizője sóbálvánnyá válik. Magára marad egy öregember a két lányával. Rádásul az a város, amitől reméli, hogy majd befogadja őt, ez a Cóar nevezetű kisváros nem lesz otthona, s milyen érdekes, hogy Isten mondta, hogy „Menj föl a hegyre” - „Nem oda akarok menni, máshova megyek”. Elmehetett máshova, de mi a vége? Nem érzi a biztonságot, felköltözik egy hegyoldalba egy barlangba.

Élnek, mint a vadak. Élnek, törvényen kívül, társadalmon kívül, hármásban. Két lánnyal, akiket megpróbált a lehető legjobban nevelni, de két lánnyal, akikben ott munkálkodik az a vágy, az a neveltetés, amely az ókor emberének – s valljuk be, nagyon sokáig,, talán még nekünk is a neveltetésünk része, hogy az emberi életnek az egyik célja, hogy utódok legyenek. Hogy folytatódjon. Lót lányai is gyereket akarnak. Lót lányai is azt szeretnék, hogy legyen kiről gondoskodni, szeretni, hogy legyen folytatása az életüknek. Csak hát ki megy föl a barlangi vademberhez? Ki akar rokonságba kerülni a nincstelennel? Ki akar olyan lányokat feleségül venni, akiknek nincs hozományuk? Az emberek akkor is így válogattak. Senki.

És akkor ezek a lányok tudatosan egy bűnre készülnek. Bűnre az isteni törvény, és bűnre az emberi törvények ellen. Mert mind a mai napig mind az Isten, mind az emberek tiltják és büntetik. És talán apjuk sem menne bele, ha tudna róla, hogy mi történik. Az istenfélő Lót rettegne megszegni az Úr parancsát. De az élet parancsa a lányokban erősebb. És születik két fiú. Méáb, vagy Móáb, ami azt jelenti magyarul, hogy „atyától való”, és héber nevén Ben-Ammin, a későbbi ammónitáknak az ősatyja, aki azt jelenti, hogy „atyámmak fia”.

Vajon miért kerül ez be a Szentírásba? Kedves Testvéreim, egy ilyen történet, amin csak a fejünket foghatjuk, és arra gondolunk, hogy jaj, el kell takarni, szégyellni kell, ez valami rettenet, amit még a televízióban sem szeretünk megnézni. Amiről, pláne ha a közelünkben esik, akkor lekicsinylőleg, gúnyosan nevetünk. Vajon hogy lehet, hogy a Szentírás, az Isten bölcsességének tárházába elfér ez a történet, beleillik ez a történet? Vajon mire tud tanítani bennünket?

Nem egyértelműen mondja azt, hogy „ne tégy ilyet!” Hiszen nincs büntetése. Nem tudom, elgondolkodtatok-e azon, hogy ez a cselekedet, amit ez a két lány végrehajt, nem azt hordozza magában, hogy az Isten oda is odaküldené a kénkőves esőt, és elpusztítaná őket, hiszen nem jobbak többé, mint Sodoma és Gomora lakói. Ugyanazt a bűnt követik el, amelyben nevelkedtek. Hiszen Sodomának és Gomorának ez volt a legnagyobb bűne, az állatokkal és az emberek mindenhol mindenkivel való fajtalanzkodása. Ugyanolyan lettek, mint ahol születtek, mint ahol felnevelkedtek.

Ez is egyfajta tanítás lehet, hogy az ember ahol nevelkedik, azt nagyon nehezen tudja levetkőzni. És Lótnak, az apának, akinek Ábrahámval együtt Háránban és Úr-Kaszdimban, a sumér-asszír városokban komoly, kemény erkölcs lett, öbennük volt tartás, de a Sodomában született és nevelkedett lányok a szodomista erkölcsöket képviselték a későbbiekben is. Mert nem volt erő, ami visszatartta őket, mert nem volt társadalom, nem volt közösség, ami

megakadályozza ezt, vagy aki akár segítségükre sietett volna abban, hogy nekik is férjük lehessen, nekik is rendes életük legyen.

Az Írás valahol azt mondja, hogy nem jó az embernek egyedül lennie. Ennek a három embernek a tragédiája az egyedülállót tragédiája. Mert két egyedülálló fiatal leányasszony és egy öregedő ember tragédiája ez. De mindenki számára az élet hordozza, ha nem is ennek, de hasonló tragédiáknak a lehetőségét, akik nincsenek folyamatosan közösségben egymással és az Istennel. Mert Lót nem Ábrahámhoz menekül. Lót nem viszi be a családját a többiekhez. Hanem magányosan fölmennek a hegyre, kivonulnak a társadalomból, kivonulnak a közösségből, és elveszti a talán meg sem talált etikai érzékét a két ember, a két leány.

De Isten nem lesújt. Sőt. A Biblia maga tesz tanúságot arról, hogy az egyik szerencsétlenségből másikba bukó embert az Isten megsegítette, hiszen a két fiú, Móáb és Ammón, mindegyik egy-egy kánaánita népnek lesz az ősatyja. Mindegyik egy olyan népnek lesz az ősatyja, akik maguk is együtt születnek meg Izrael népével, nem hordozzák a kiválasztottságot, de ott élnek, pásztorkodnak, és többszörösen Isten általuk bünteti meg a választott népet, amikor ők letérnek az Isten útjáról.

Mert érdemes elgondolkozni ezen a két néven, hogy az „atyámtól való” és az „atyámnak fia”, a rokonom, tulajdonképpen ez a két ember, és az ezekből kialakuló két nép azok, akik legyőzik Gedeonnak és ki tudja hány izraelita bírának, hány izraelita vezérnek az idején formálódó, kialakuló zsidóságot. Az Isten eszközeivé válik ez a két gyerek, ez a két születendő bűnnek gyermeke arra, hogy csiszolja, alakítsa a zsidóságot.

És persze, kedves Testvéreim, legyünk őszinték. Azért van ebben egy kis huncutság is, hogy belekerült ide ez a történet. Hogy Izrael népe nem húzta ki egyszerűen a listából Lót és családját, nem azt mondta, hogy elfelejtünk titeket, mert ilyen bűnös emberekkel megszakítunk minden kapcsolatot, hanem azt mondják: állj, mi rokonok vagyunk. A vér szerinti kapcsolat Isten és ember előtt fontosabb bárminél, és akkor is megtartjuk, ha egyébként haragszunk egymásra, ha egyébként vitában, harcban, háborúban állunk egymással.

És tudjátok, ennek a két névnek, a Méábnak és a Ben-Amminnak azért van egy nagyon negatív jelentése, amit mi azért nem tudunk magyarra lefordítani, mert, bocsássatok meg nekem, hogy így fogalmazok, a mi nyelvünkben a fiúkat szoktuk az édesanyjukkal valami hasonlóra felszólítani. A zsidó egy anyajogú társadalom volt ebben az időben, tehát ők fordítva gondolkodtak. Amikor mi szidni, amikor mi lenézni akarunk egy népet, akkor mi ugye azt mondjuk, hogy őneki a gyermekét a saját fia csinálta. Profán, hétköznapi? Igen. De szembe kell néznünk, hogy az Isten profán és hétköznapi módon is közöl velünk nagyon fontos tudnivalókat.

Izrael népe megtalálta azt a kapcsolódási pontot az őket legyőző hatalomban, az őket legyőző birodalomban, amely akkor is lelkiileg, erkölcsileg fölé emelte, amikor ő éppen elnyomott volt. Hányszor volt olyan, és emlékszem, hogy én magam is olvastam, mikor még itt voltak az oroszok, amikor még, mondjuk így, itt elnyomás alatt éltünk, akkor arról olvastunk könyveket, hogy amikor itt, Magyarországon a keresztény magyar államiság megalakul, akkor még nem is létezett orosz birodalom. Tegnap, amikor Korzenszky Richárdal közösen tartottunk egy csendes napot közéleti szereplőknek, ott is elhangzott, hogy jönnek most az ukránok, építettek egy emlékművet Tihanyban. Erre az emlékműre ráírták, hogy ukrán származású magyar királynőről emlékeznek meg, András királynak a feleségéről.

Igen ám, de Ukrajna még nem is létezett akkor, amikor a mi királyunknak a felesége volt a kijevi nagyhercegnő. És érdekes dolog, hogy jöttek, koszorúztak az ukránok, jött a Juscenkó, ki tudja, hány ember, aztán eltelt néhány hét, és jött egy moszkvai küldöttség. Mert a Kijevi rusznak ők is letéteményeseinek tartják magukat, és akkor az ukrán hercegnő feliratot egyszerűen virágos ládával takarták el, mert a két ország között diplomáciai bonyodalom lehetett volna belőle. Miért? Mert amikor már nekünk királyaink voltak, akkor ők még csak ott a pusztákon jöttek-mentek és kisebb városállamokban éltek.

Naggyá lettek? Igen. De az én történelem tanáraink is nagyon gyakran mondták, hogy kérem szépen, hát a körülöttünk élő népeket nézzük meg. Bosszantanak minket szlovák embertársaink? Bosszant néhány embert a léte is annak a felvidéki országnak, amely teljesen természetesen volt valamikor szerves része Magyarországnak? Persze, hogy hívtuk őket? Tótok. És mind a mai napig amikor megkeseredik az ember szájában egy kicsit az íz attól, hogy Pozsonyban nem lehet magyarul megszólalni, akkor visszagondolunk arra, hogy milyen volt a múltja annak a népnek, hogy hol voltak ők akkor, amikor nekünk már országunk volt.

Kedves Testvéreim, ez a történet a Bibliában egy kicsit erről szól. Valamiféle erkölcsi fölényt ad az elnyomottak. Hogy tudod, kik voltak annak a szülei? Vagy tudjátok, mindannyian ismerjük itt a szomszéd faluban azt a vállalkozót, aki buszozással, aztán később Hajmáskéren saját étterem szerzésével Sóly falu egyik legtehetősebb emberévé lett. De akiknek savanyú a szőlő, azok mind a mai napig arról emlékeznek meg, hogy laktak ők még, meg az édesapja a sólyi kántorlakásban. Miért? Mert irigyek. És úgy érzik, hogy azáltal, hogyha arról beszélnek, hogy rossz tanuló volt valamikor, hogy ilyen volt, vagy olyan volt, vagy ilyen ügy, vagy olyan ügy, akkor elfelejtődik az, hogy anyagilag valamilyen szinten megfordultak az arányok, hogy ki van fent és ki van lent.

Izrael népe, amikor ezt a történetet megengedi, hogy belekerüljön a Bibliába, Isten, amikor megengedi a zsidóságnak, hogy ez ott legyen, akkor ad nekik egy kapaszkodót. Ami talán nem szép, de mégiscsak talán valami lelki segítséget nyújt. Hogy ugyan már, ha ilyenek uralkodnak most rajtunk, ez nem lehet soha tartós, mert mi az Isten népe vagyunk, mi az Isten útját követjük, és az a lényeg, hogy ha mi visszataláltunk az igaz ösvényre, akkor újra mi kerülünk fölére.

Hányszor vigasztalja azzal magát a szegény ember, amit ugye az amerikai Henry P. Ford mondott egyszer, hogy csak az első millió dolláromról ne kérdezzék meg, hogy hogy szereztem, a többire mindre van igazolásom. Mi is nagyon gyakran mondjuk, hogy olyan vagyunk született itt az elmúlt években, milliárdok, amikre nincsen magyarázat, és nem

lehetett tisztességes eszközzel megszerezni. Így van? És miközben arra gondolunk, hogy a másik ember meggazdagodott, nekünk eszünkbe jut, hogy mi nem használtuk azokat az eszközöket, mi nem voltunk olyan hitetlenek, hogy letérjünk az Isten útjáról, néhányan talán a nemhívők csóválják a fejüket, hogy ők talán nem voltak elég okosak hozzá, de mindenképpen megadatik egy erkölcsi fölény.

Mert össze lehet hasonlítani Ábrahámot és Lótót. Ábrahám családját és Lót családját. Ábrahámnak: „nagy nép atyjává teszek” – ígérte az Isten. És Ábrahám hitt 99, 100 éves korában, és hitt Sára is a későbbiekben, és meglelt Izsák. Mert az Isten teljesítette, amit ígért. Lót nem hitt. Lót hite, a lányainak a hite megingott. És talán ez az egyetlen különbség, hiszen egy nagybácsról és egy unokaöcsről van szó, ugyanarról a családról, ugyanarról a rokonságról van szó, s talán, kedves Testvéreim, egyszer a keresztyénység gyülekezetei, vallásai között is ez tesz majd különbséget. Ki az, aki meg tud maradni a hitben, aki megáll, mint Ábrahám, és minden ingadozás, minden gond, minden baj között hűséges marad az Istenhez, és ki az, aki a megpróbáltatások idején bedobja a törölközőt, és enged a könnyebb útnak, az egyszerűbb választásnak, enged a társadalomnak, amely körülötte él, és azt mondja, ha Sodomában működött, akkor működik itt is, ha ott lehetett, akkor nem olyan nagy vétek ez.

Erre tanít minket a Bibliának egy nagyon szégyenteljes története. A hit és a hitetlenség útja. Elénk tárja Ábrahám családját és Lót családját. Az eredmény mindegyikben ugyanaz lett. Egy dolgot ne felejtünk el, ma nincsenek móábíta népek a világban, ma nem hallunk olyanról, hogy ammónita ország lenne valahol, de Ábrahám gyermekei, a zsidóság nem csak jelen van, hanem meghatározó ereje a történelemnek, s az emberi életnek. Nem a saját érdemeikért, hanem azért, mert Isten megígérte ezt Ábrahámnak, s ő hittel tudott járni az élet rögös útján. Ámen.

Gyertek, imádkozzunk!

Istenünk, mennyei Édes Atyánk! Köszönjük Néked, hogy Te mindennel tudsz minket tanítani, példákat állítasz elénk, és összefüggéseket mutatsz meg, melyek első pillantásra talán rejtve vannak az emberi szem és emberi elme előtt, de ha újra meg újra előhúzzuk a Szentírást, ha készek vagyunk foglalkozni a Te Igéddel, akkor megláthatjuk benne a Te atyai szeretetedet, a Te tanító munkádat. Engedd, Urunk, hogy mi tudjunk szembenézni néha a profán, a hétköznapi, a talán a mi izlésünkkel meg nem felelő dolgokkal is, nem azért, mert ez különleges, hanem azért, mert ez is része a Te tanításodnak, s nekünk, gyermekeidnek, kötelességünk szembenézni a Te néped dolgaival és saját magunkéval is. Mindenség Istene, engedd, hogy járassunk hittel és szeretettel tovább a Krisztusnak útján, hogy tudjunk nevéről vallást tenni, s hogy az élet nehéz próbatételeiben meg tudjon tartani minket a Te szereteted. Mennyei Édes Atyánk, áldj meg minket, s taníts minket, légy azokkal a testvéreinkkel is, akik most nincsenek közöttünk, akiket munkájuk, kötelességük, betegségük, vagy bármi más elszóltott közülünk. Adj áldást a dolgozó ember munkájára, gyógyulást betegjeinknek, békességet a háborút szenvedőknek, s vágyakozást minden ember szívébe, hogy találkozhasson Veled, s Szent Fiaddal, a mi Urunk Krisztussal, aki így tanított minket imádkozni:

Mi Atyánk, aki a mennyekben vagy, szenteltessék meg a te neved, jöjjön el a te országod, legyen meg a te akaratod, amint a mennyben, úgy a földön is; mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma, és bocsásd meg a mi vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek; és ne vigy minket kísértésbe, de szabadíts meg a gonosztól; mert tied az ország, a hatalom és a dicsőség mindörökké. Ámen.

S az Istennek békessége, amely minden ember értelmet felülhalad, meg fogja őrizni a Ti szíveteket és gondolataitokat az Úr Jézus Krisztusban. Ámen.